

Rozdział 6.**Analiza SWOT dla Powiatu**

Metoda SWOT służy do klasyfikacji czynników wpływających na obecną oraz przyszłą sytuację danej jednostki. SWOT to akronim pochodzący od pojęć w języku angielskim, czyli:

- *strengths* – mocne strony,
- *weaknesses* – słabe strony,
- *opportunities* – szanse,
- *threats* – zagrożenia.

Czynniki metody SWOT, które wpływać mogą na analizowaną sytuację dzielą się zatem na:

- wewnętrzne (pochodzące z wnętrza organizacji),
 - zewnętrzne (wynikające z otoczenia),
- a także na:

- pozytywne (sprzyjające rozwojowi) i
- negatywne (stanowiące bariery lub zagrożenia).

W rezultacie powstają cztery grupy czynników pozwalających na dokonanie analizy:

- mocne strony – czynniki wewnętrzne pozytywne,
- słabe strony – czynniki wewnętrzne negatywne,
- szanse – czynniki zewnętrzne pozytywne,
- zagrożenia – czynniki zewnętrzne negatywne.

Analizę SWOT realizowaną dla sytuacji Powiatu, przeprowadzono w odniesieniu do sześciu obszarów opisanych we wcześniejszych częściach Strategii. Są to zatem (zaznaczono numery podrozdziałów, w których dany obszar został opisany):

1. Demografia

2.2. Potencjał demograficzny | 5.3. Niepełnosprawność | 5.5. Bezdomność |
5.6. Opieka nad osobami starszymi |

2. Edukacja

2.7. Edukacja, kultura i sport | 5.10. Edukacja |

3. Rodzina

5.4. Sieroctwo | 5.7. Przemoc domowa | 5.11. Bezradność w życiu codziennym |

4. Zatrudnienie

2.6. Rynek zatrudnienia | 5.1. Bezrobocie | 5.2. Ubóstwo |

5. Zdrowie

2.08. System ochrony zdrowia | 5.8. Ochrona zdrowia | 5.9. Uzależnienia i ich profilaktyka |

6. Jakość życia

2.1. Położenie | 2.3. Potencjał gospodarczy | 2.4. Sytuacja finansowa | 2.5. Infrastruktura mieszkaniowa |
2.09. Stan infrastruktury | 2.10. Potencjał społeczny |

Efektem tych działań są poniżej wyrażone w formie tabelarycznej efekty analizy SWOT dla Powiatu.

6.1. DEMOGRAFIA

	Mocne strony	Słabe strony
DEMOGRAFIA	• Dodatnie saldo migracji wewnętrznej przez cały okres 2020–2024 - atrakcyjność osiedleńcza Powiatu, szczególnie gmin Stargardu i Kobyłanki • Relatywnie wysoka gęstość zaludnienia na tle sąsiednich powiatów (78 os./km² w 2024 r.) • Stabilny wskaźnik feminizacji (104 kobiety na 100 mężczyzn) • Wyższy (choć ujemny) wskaźnik przyrostu naturalnego niż w większości sąsiednich powiatów	• Ujemny przyrost naturalny, spadek liczby ludności – z 120132 do 118844 (2020-2024) • Starzejące się społeczeństwo – wzrost współczynnika starości demograficznej z 17,4% do 20,33% (2019-2023) • Brak zakładów pracy chronionej i ogr. liczba zakładów aktywności zawodowej • Niewystarczająca infrastruktura dla seniorów – 1 DPS, nieliczne domy dziennego pobytu • Wysoki poziom bezdomności w Stargardzie – 429 osób w 2024 r., z czego tylko 66% korzystało z pomocy społecznej
	Szanse	Zagrożenia
DEMOGRAFIA	• Potencjał bliskości metropolitalnej Szczecina dla obszarów wiejskich - osiedlanie się na terenie Powiatu (Kobyłanka, Stargard – gmina) • Możliwość rozwoju usług dla seniorów – może stymulowanie sektora opieki. • Możliwość wykorzystania ogólnopolskich programów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • Wysoka akceptacja społeczna dla działań aktywizujących – np. lokalne programy wychodzenia z bezdomności, terapie uzależnień • Powiaty ościenne mają gorsze wskaźniki salda migracji i przyrostu naturalnego	• Postępujące starzenie się społeczeństwa • Wzrost udziału seniorów w strukturze społecznej – większe obciążenie systemu opieki zdrowotnej i społecznej. • Możliwa migracja młodzieży do większych miast lub za granicę w poszukiwaniu pracy i edukacji • Możliwość niekontrolowanego pojawienia się uchodźców

6.2. EDUKACJA

	Mocne strony	Słabe strony
2. EDUKACJA	• Bogata sieć placówek edukacyjnych – szkół ponadpodstawowych (najwięcej na tle otoczenia – 32 szkoły) • Wzrost liczby kierunkowego kształcenia zawodowego (z 34 do 46 w latach 2020–2024). • Wysoki wskaźnik skolaryzacji – m.in. 98,91% w szkołach podst. w 2024 r. • Zwiększająca się liczba dzieci w przedszkolach (wzrost z 80% do 90,3%) • Stargard jako centrum edukacji • Wzrost zainteresowania sportem (kluby, ćwiczący)	• Spadek liczby szkół ogólnokształcących • Malejąca liczba oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (z 27 do 21) • Niska ocena działań profilaktycznych i edukacyjnych przez mieszkańców (tylko 30,7% pozytywnych odpowiedzi) • Brak domów kultury/świątlic w większości gmin (obecnie tylko 5 na 10 gmin), niska aktywność w sferze kulturalnej – brak eventów w niektórych gminach
	Szanse	Zagrożenia
2. EDUKACJA	• Pozyskanie środków z programów krajowych i UE na rozwój infrastruktury żłobkowej, edukacyjnej i sportowej. • Zacieśnienie współpracy z biznesem (np. praktyki zawodowe) • Współpraca z uczelniami wyższymi • Wzrost zainteresowania sportem wśród mieszkańców – szansa na rozwój infrastruktury i promocję zdrowego stylu życia	• Spadek liczby dzieci będzie prowadzić do zamykania szkół, zwłaszcza na terenach wiejskich • Ograniczenia finansowe JST – słabe inwestycje w kulturę, edukację i infrastrukturę sportową. • Lepsza oferta edukacyjna w Szczecinie – odpływ młodzieży szczególnie uzdolnionej

6.3. RODZINA

	Mocne strony	Słabe strony
3. RODZINA	- Rozbudowana sieć wsparcia rodzinnego: wzrost liczby rodzinnych domów dziecka oraz rodzin zastępczych niezawodowych - Stąła liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych - Wzrost liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny: z 160 do 187 rodzin. - Poradnictwo specjalistyczne: wzrost liczby rodzin korzystających. - Działające placówki wsparcia dziennego: 39 placówek w 2024 r., w większości gmin	- Malejąca liczba zawodowych rodzin zastępczych - Niska liczba terapii rodzinnych: prowadzone tylko w mieście Stargard - Spadek liczby rodzin objętych wsparciem pracownika socjalnego - Brak placówek wsparcia dziennego w Kobylance oraz spadek ich liczby w Dobrzanach - Spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych: o 1723 rodziny w skali Powiatu - Bezradność życiowa jako powszechny problem społeczny: 77,52% respondentów uznało ją za jedną z głównych przyczyn problemów rodzinnych
	Szanse	Zagrożenia
3. RODZINA	- Wysoka akceptacja społeczna dla działań pomocowych: 90,94% poparcia dla pomocy psychologicznej i prawnej dla ofiar przemocy - Potencjał dla działań edukacyjnych i konsultacyjnych: edukacja w zakresie radzenia sobie (81,21%) i praca socjalna (80,04%) - Możliwość lepszego wykorzystania asystentów rodziny	- Rosnąca liczba dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej - Niechęć do rodzicielstwa - Niska ocena Powiatu w przeciwdziałaniu przemocy: tylko 23,6% respondentów „Dobrostan singla” - promocja życia w pojedynkę - Bezdzietność jako promowany styl życia

6.4. ZATRUDNIENIE

	Mocne strony	Słabe strony
4. ZATRUDNIENIE	- Tendencja spadkowa stopy bezrobocia: z 8,4% w 2020 r. do 6,9% w 2024 r. - Silne zaplecze gospodarcze: rozwinięte parki przemysłowe (SPP, PPNT), obecność dużych inwestorów (Bridgestone, Cargotec, Radiometer). - Innowacyjne przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie stref - Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia: z 1997 osób w 2020 r. do 1091 w 2024 r. oraz osób pobierających stałe zasiłki: z 913 do 759	- Niższe wynagrodzenia niż średnia krajowa: relacja wynagrodzenia do średniej krajowej spadła z 86% w 2020 r. do 83,7% w 2024 r. oraz względem sąsiednich powiatów - Wzrost bezrobocia w grupie wiekowej 45–54: od 2022 r. liczba w tej grupie rośnie - Wzrost liczby bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym „Wyspy ubóstwa”: np. Marianowo – wzrost stopy ubóstwa z 11,81% do 12,41% 2020–24
	Szanse	Zagrożenia
4. ZATRUDNIENIE	- Poziom bezrobocia zbliżony do średniej wojewódzkiej: w 2024 r. (6,8%) - Rozwój programów aktywizacji zawodowej: szkolenia, projekty wspierające zatrudnienie, wsparcie dla przedsiębiorczości - Potencjał rozwoju usług lokalnych: np. opieka nad seniorami - Możliwość wykorzystania funduszy UE: na walkę z ubóstwem i bezrobociem, zwłaszcza na terenach wiejskich - Szkolenia dla pracowników instytucji pomocy społecznej - akademicki Szczecin	- Pogarszająca się sytuacja gospodarcza w Polsce i UE. - Zagrożenia zewnętrzne: wojna, migracje, inne kryzysy – wpływ na lokalny rynek pracy - Brak dopasowania kwalifikacji do potrzeb rynku: wzrost liczby bezrobotnych z wyższym wykształceniem - Utrzymujące się ubóstwo na terenach wiejskich: szczególnie w Marianowie i Dobrzanach. - Niska siła nabywcza wynagrodzeń: mimo wzrostu płac nominalnych, realna siła nabywcza spada

6.5. ZDROWIE

	Mocne strony	Słabe strony
5. ZDROWIE	- Liczba lekarzy w porównaniu do sąsiednich powiatów (205 w 2023 r.) – oraz relatywnie dobra dostępność lekarzy na 10 tys. mieszkańców (17,2 w 2023 r.) - Rozbudowana sieć przychodni w miastach (Stargard i Insko) - Wzrost liczby hospitalizacji w szpitalu w Stargardzie, szczególnie na oddziałach okulistyki, chorób wewnętrznych i pediatrii - Wzrost liczby porad lekarskich w podstawowej opiece zdrowotnej – szczególnie w mieście Stargard. - Wzrost liczby osób korzystających z terapii uzależnień	- Nierównomierny dostęp usług medycznych – znacznie gorsza sytuacja na terenach wiejskich - Spadek liczby aptek ogólnodostępnych - Deficyt dostępu do medycznych porad specjalistycznych – (90,27% opinii) - Deficyt stacjonarnych hospicjów i miejsc w ZOL – (70% respondentów) - Spadek liczby porad lekarskich w niektórych gminach – (np. Marianowo)
	Szanse	Zagrożenia
5. ZDROWIE	- Bliskość Szczecina – dostępność do medycznych usług specjalistycznych. - Pomorski Uniwersytet Medyczny – możliwość potencjalnej kooperacji w programach prozdrowotnych - Potencjał do rozwoju profilaktyki zdrowotnej i edukacji prozdrowotnej – 64,6% respondentów wskazało brak wiedzy jako problem. - Wzrost świadomości społecznej – sukcesywnie więcej osób zgłasza się do punktów konsultacyjnych i terapii - Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych – na rozwój infrastruktury zdrowotnej i profilaktyki uzależnień	- Rosnący problem uzależnień – alkoholizm uznany za główny problem społeczny (79,1%), wzrost liczby terapii - Wysoki poziom odpłatności usług medycznych – (85,4% respondentów) - Patologie wśród młodzieży – wysoki odsetek palenia, picia alkoholu, stosowania dopalaczy i narkotyków - Deficyt lekarzy specjalistów - Zbyt niskie kontrakty na świadczenia zdrowotne na tle potrzeb mieszkańców

6.6. JAKOŚĆ ŻYCIA

	Mocne strony	Słabe strony
6. JAKOŚĆ ŻYCIA	- Dogodne położenie geograficzne: bliskość Szczecina, Berlina, portów morskich i lotniska w Goleniowie; przebieg drogi krajowej nr 10 i ważnych linii kolejowych - Stabilna sytuacja finansowa: rosnące dochody budżetowe, spadające zadłużenie, wysoki udział dochodów majątkowych w inwestycjach - Sieć instytucji realizujących usługi społeczne - Zróżnicowane walory przyrodnicze i turystyczne: Jezioro Miedwie, Inski Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody, wzrost liczby obiektów noclegowych - Relatywnie niski współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi na tle sąsiednich powiatów	- Niska siła nabywcza mieszkańców: spadek liczby m² mieszkania możliwych do zakupu za średnią pensję - Mieszkania komunalne i socjalne: długi czas oczekiwania, deficyt dostępności - Nierównomierna infrastruktura techniczno-sanitarna: brak sieci gazowej w 5 gminach, niska dostępność CO w niektórych JST - Niska aktywność wolontariacka: brak zaangażowania w większości gmin - Niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego: niskie obłożenie miejsc noclegowych mimo rosnącej liczby obiektów
	Szanse	Zagrożenia
6. JAKOŚĆ ŻYCIA	- Modernizacja drogi krajowej nr 10 do standardu S10: poprawa dostępności komunikacyjnej - Rozwój suburbanizacji: wzrost liczby mieszkańców w gminach (Kobylanka, Stargard) - Możliwość pozyskiwania środków z UE na rozwój infrastruktury technicznej i mieszkaniowej - Rozwój turystyki przyrodniczej i aktywnej: wykorzystanie walorów naturalnych i rezerwatów - Potencjał do rozwoju sektora usług i nowoczesnych technologii - parki przemysłowe	- Nierównomierny rozwój gmin: Stargard jako dominujący ośrodek vs. słabsze obszary wiejskie - Ryzyko stagnacji inwestycyjnej: nieregularność wydatków inwestycyjnych w ostatnich latach - Zagrożenie wykluczeniem infrastrukturalnym niektórych gmin (brak gazu, niskie wskaźniki CO), możliwa likwidacja szkół - Niska aktywność społeczna: brak wolontariatu, liczba projektów socjalnych - Rosnące koszty życia i nieruchomości: pogarszająca się dostępność mieszkań